

[Niels Helveg Petersen.]

gang at præsentere den økonomiske situation, som den tager sig ud, og forklare, hvad det efter vor opfattelse er påkrævet at gennemføre.

Jeg tror, det kan være nyttigt at prøve at se Danmarks situation i en lidt mere international belysning. Danmark er som bekendt et land med høj levestandard, med stor beskæftigelse, stort forbrug og med en tilfredsstillende økonomisk vækst. Vi er et land, som samtidig har haft succes med en omlægning fra et overvejende landbrugsland til et overvejende industrisamfund i løbet af kort tid. Men vi har betalt en pris, vi har betalt den pris, at vi har haft, at vi har tilladt større pris- og omkostningsstigninger end udlandet, højere rente og et for stort underskud på betalingsbalancen.

De tendenser, der gør sig gældende i dansk økonomi, svarer jo ret så nøje til situationen i andre industrilande. Også dér kæmper man i disse år med inflationsproblemer, med højkonjunktur, med en for stærk og ukontrolleret udvidelse af det private forbrug. Vore problemer er ikke isolerede, hvilket meget stærkt understreges af de rapporter, som kommer til os fra OECD, og som anbefaler stærke forholdsregler for at bremse op, som anbefaler, at man anvender både finanspolitiske, kreditpolitiske og også indkomstpolitiske metoder til at foretage en opbremsning. Højkonjunktoren truer med at sætte stabiliteten i den internationale økonomi over styr. Overalt er det et problem at standse kapløbet mellem priser og omkostninger.

Vi kan uddrage den lære af dette, at de lande, der i den kommende tid bedst forstår ved en kombination af finanspolitik, kreditpolitik og indkomstpolitik at bremse op, vil være bedst stillet i de kommende år med hensyn til produktionsfremgang, økonomisk vækst og bevarelse af beskæftigelsen. Opgørelserne over betalingsbalancen for tredje kvartal i år synes at vise, at indsatsen af de finanspolitiske og kreditpolitiske foranstaltninger allerede begynder at virke rigtigt. Der er tegn til en bedre udvikling, men endnu er det for tidligt at drage håndfaste konklusioner, endnu er det for tidligt at glæde sig over et markant omsving, og det er i hvert fald alt for tidligt at slække på kravene til den stabilisering, der skal gen-

nemføres. Hvis vi gjorde det, ville vi meget hurtigt risikere at sætte det, der synes at være en begyndende bedring, over styr. De gunstige tal for tredje kvartal bør tværtimod være en spore til at fortsætte stabiliseringspolitikken.

Det er ikke ligegyldigt, med hvilke midler man foretager den økonomiske opbremsning. Målet må være at gennemføre den på en sådan måde, at man nedbringer underskuddet på betalingsbalancen uden at true beskæftigelsen. Det er derfor ikke tilstrækkeligt med de finans- og kreditpolitiske foranstaltninger, og siden folketingets vedtagelse af dagsordenen i maj i år er man jo kommet et stykke ad denne vanskelige vej. Der er gennemført et prisstop. Der gennemføres besparelser på godt 3 milliarder kr. for de næste 4 år. Der er forhandlinger i gang med de statsansatte. Der er forhandlinger i gang på det private arbejdsmarked, forhandlinger, som er blevet fremskyndet, og forhandlinger, der bygger på — hvad arbejdsmarkedets parter selv har erklæret — at man tager udgangspunkt i sigtet med regeringens økonomiske politik. Man har erklæret sig villig til at respektere hensynet til stabil prisudvikling under de frivillige forhandlinger.

Det er også et fremskridt, at der inden for jern- og metalindustrien er gode forhandlinger i gang, og jeg synes, der er grund til at understrege, at forhandlingerne med de statsansatte netop kom i gang på opfordring fra LO og Arbejdsgiverforeningen, som sagde, at det var nødvendigt, for at de kunne gennemføre deres forhandlinger, at vide, hvad staten som arbejdsgiver sigtede imod. Med denne holdning fra arbejdsmarkedets parter, at man respekterer sigtet med den økonomiske politik, regeringen har lagt frem, og med samtidigheden i forhandlingerne på det private arbejdsmarked over for de statsansatte er der lagt et grundlag for de videre drøftelser. Man er altså kommet et stykke vej, men den vanskeligste del står selvfølgelig tilbage.

Hr. Erling Dinesen påpegede jo i sit indlæg mange af vanskelighederne og besværlighederne ved og indvendingerne imod at skulle slutte aftaler inden for den af regeringen opstillede ramme på 3½-4 pct. Jeg synes, det havde pyntet på hr. Erling Dine-